

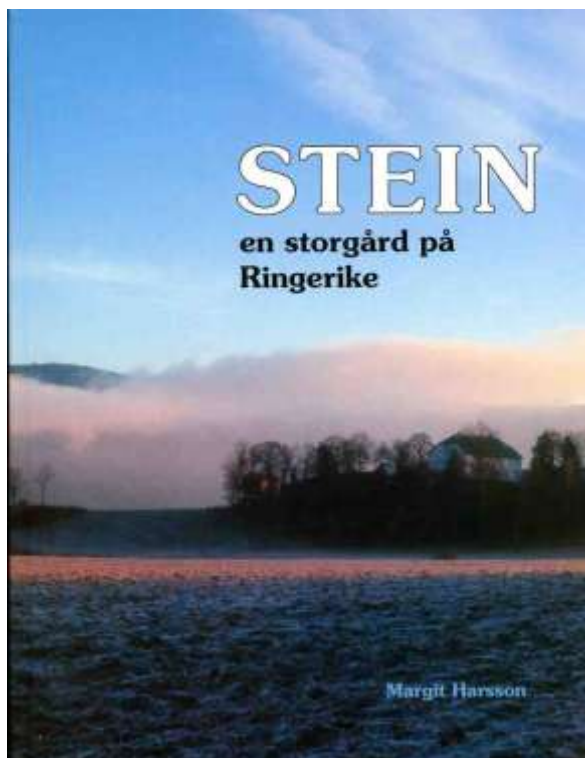
Kopiert fra gammel hjemmeside:

Stein - en storgård på Ringerike

en bok på 269 sider, illustrert med bilder, kart og tegninger, skrevet av Margit Harsson.

Gården Steins historie er som et tverrsnitt av Norges historie. På den tidligere kongsgården er det bygdeborg fra folkevandringstid, kanskje Halvdan Svartes gravhaug fra vikingtid, en myntskatt i sølv fra Olav den helliges tid, kirkeruiner fra tidlig middelalder, runestein fra 1300-tallet, kalkovn fra 1700-tallet og et gårdsspøkelse nesten fra vår egen tid, bare for å nevne noen av "høydepunktene".

Stein er en fruktbar og sentralt beliggende gård som i skiftende tider har hatt ulike funksjoner. I historisk perspektiv har Stein vært både kongsgård, Mariakirkens eiendom i 400 år, sentrum i Steins sokn, futegård med fengsel, dragonkvarter, gjestgivergård og sorenskrivergård. Stein er storgården som nesten "har alt". I det gamle kulturlandskapet Ringerike er storgården Stein helt spesiell.



Boken koster kr 200,-. Ved forsendelse kommer porto i tillegg.

Boken kan fåes ved henvendelse til:

Jan Fredrik Hornemann
Stein gård
3512 Hønefoss

E-post : jfhornem@online.no
Telefon: 926 60 200
Fax: 32 15 80 38



Hovedbygningen på Stein sett fra øst
Foto: Jan Fredrik Hornemann 1999

09.05.2000 Hornemann/Harsson/Viktil



Kirkeruinen i vintersol
Foto: Bjørn Geirr Harsson 1999

09.05.2000 Hornemann/Harsson/Viktil



Halvdanshaugen 1830.

Akvarellen er utført av Peter Andreas Brandt ca 1830. Originalen befinner seg i Nasjonalbiblioteket.

INNHold

1 INNLEDNING

DE ELDSTE GÅRDENE
ALLFARVEIER OG BYGDEVEIER
FLERE GÅRDHISTORIER
NAVNET STEIN I TALE OG SKRIFT
TIDSEPOKER

2 I FORHISTORISK TID

HUSDYR OG KORN
BRONSEALDER
JERNALDER
GRAVFUNN

3 BYGDEBORG PÅ HESTEHAGABERGET

BYGDEBORG I 1968
BYGDEBORG PÅ OPPENÅSEN

4 I VIKINGTID

KONGSGÅRDEN PÅ RINGERIKE
VIKINGKONGER PÅ STEIN?

5 HALVDAN SVARTE

DE 13 ELDSTE KILDENE
HALVDAN - EN HISTORISK PERSON
HALVDANS FAMILIE
HALVDANS HAUGLEGGING
DRØMMER OG SAGN

6 HALVDANSHAUGEN

MUNTLIGE SAGN OG SKRIFTLIGE KILDER
HALVDANSHAUGEN I NYERE TID
NYE PLANER OM UTGRAVING
RESULTAT AV C14-DATERINGER

7 EN KONGEFAMILIE

DRONNING ÅSTA
SIGURD SYR
GJESTEBUD HOS ÅSTA OG SIGURD
OLAV DEN HELLIGE
FLERE KONGSGÅRDER PÅ RINGERIKE?

8 FØRSTE KRISTNE TID

BORGERKRIGSTID (1130-1240)
KONGENS TJENERE
KONGELIGE EIERE

9 MARIAKIRKEN I OSLO

KONG HÅKONS GAVER
STEIN SOM GAVE TIL MARIAKIRKEN

10 KIRKE PÅ STEIN

KONGER SOM KIRKEBYGGERE
STEINKIRKER PÅ 1100-TALLET
KIRKEN PÅ STEIN BYGGES
BESKRIVELSE AV KIRKEN
ANDRE STEINKIRKER - HVOR LIKE ER DE?
SIRA EIRIK ORMSSON
ETTER REFORMASJONEN
OLE NILSSØNS KLAGESKRIFT
BEFARING I 1704
BESKRIVELSER
KIRKERUINEN TEGNES OG MALES
KIRKEN 1826
KIRKEN CA 1830
FRA KIRKEMUR TIL FJØSMUR
KIRKERUINEN 1878
KIRKERUINEN FREDES
ENDELIG RESTAURERING
TO LOKALE ILDSJELER
SISTE FORSØK PÅ GJENREISING?
OLAVSKIRKE?

11 MYNTFUNN I KIRKERUINEN

LITT NORSK MYNTHISTORIE
SKATT MED 60 MYNTER OG MYNTFRAGMENTE
OLAV HARALDSSON SOM MYNTHERRE
ANGELSAKSISKE OG TYSKE MYNTER
MYNTSKATTEN - ET MYSTERIUM

12 STEINS SOKN

GÅRDER NEVNT I STEINS SOKN
GÅRDER NEVNT I HOLE SOKN
HOLE OG STEIN ETT SOKN

13 ETTER SVARTEDAUDEN

ARNSTEIN OG OGMUND DØDE
BREVET FRA 1356
FORTSATT KANSLERGODS

14 NYBROTTSTID

STEIN I JORDEBØKER OG MANNTALL
TO OPPSITTERE PÅ TO GÅRDER
NYE EMBETSMENN
FRIGÅRD FOR OFFISERER
FUTEGÅRD
MADAM WERLEMANN TILHØRENDE
HVA FUTEN ETTERLOT SEG

15 PÅ BYGDETINGET

STEVNET FOR GJELD
HUSENE FORFALT
LERRETET SOM BLE BORTE
DØMT FOR TJUVERI

16 PÅ 1700-TALLET

LARS TØNDER TILHØRENDE
STEINS-VALDRESEN 118
OLE LARSEN - PROSESSLYSTEN EIER
LARS RIDDER - SAGFUT OG TRELASTHANDLER
DET ELDGAMLE GJESTGIVERI
I KRIG MED SVERIGE
PÅL PUTTEN

17 TRISTE KVINNESKJEBNER

KIRSTI FRA PRESTEGÅRDEN
LISBET FRA STEINSEIET

18 FISKERIK FJORD

UNDER LORELANDET
STEINSFJORDEN - ET ALLMENNINGSVANN
LANGVARIG KAMP OM FISKERETT
ULOVLIG FISKE OGSÅ I 1873
KATTISE OG BRASENDAMMER

19 UGREIE GRENSER I STEINSÅSEN

MELLOM STEIN OG RUD
HOVEDKART OG KONTRAKART
ENDA EN GRENSETVIST - 150 ÅR ETTER
FLAGLINJEN ELLER STEINRØYSLINJEN?

20 HUSMANNSTIDA - 1700-1940

HUSMANNEN - HVOR KOM HAN FRA?
DE FØRSTE HUSMENN 150 FOLKETELLINGER SOM KILDE
HUSMANNSKONTRAKTER
EN HUSMANNS ARBEIDSDAG
PÅ HUSMANNSPLASSEN
SMEDEN I POMMERN
HUSMANNSSØNNEN FORTELLER
DYRTIDSTILLEGG 50 ØRE DAGEN
VÅRONNHESTER
SJU SPØRSMÅL FRA DEPARTEMENTET
NOEN REISTE TIL AMERIKA
FRA HUSMANN TIL SELVEIER

21 DE ENKELTE HUSMANNSPLASSENE

22 I FAMILIEN FOUGNERS TID
SIMEN FOUGNER
GÅRDEN DELES
GABRIEL FOUGNER
CHRISTOPHER FOUGNER
KJØPSTAD VED FOSSEN
ØVRE STEIN SOM KONKURSBO

23 I FAMILIEN SOLBERGS TID

GÅRDSDRIFT
DRIFTSKART FOR HVERT ÅR

NY LÅVE- OG FJØSBYGNING
ORDFØRER I 21 ÅR
OLGA OG JOHANNES' FEM BARN
I BESTEMORS TID
VANSKELIGE TIDER
EN HØYERE ALLMUESKOLE
METEOROLOGISK STASJON

24 NEDRE STEIN
BRANNTAKST I 1879
MEIERI I 24 ÅR 199

25 DEN GRÅ DAMEN
UFF, DER ER HUN IGJEN
EN JULEGJEST PÅ STEIN
SISTE NYTTÅRSAFTEN
HVEM VAR HUN?

26 EN GLEMT FORFATTER
TO NOVELLESAMLINGER
TRE ROMANER

27 I FAMILIEN MOLTZAU OG HORNEMANNS TID
MANGE AKTIVITETER
UNDER KRIGEN
EGNE OG NYE HJEM
NY EIER 1974
STEINSVIKA UTMARKSLAG

28 I ARBEID PÅ GÅRDEN
UTEARBEID
INNEARBEID
ARBEIDSØKTER
ARBEIDERNE ORGANISERER SEG
OM VINTEREN SKAR VI IS

29 PÅ SETRA
STEINSETRA VED STEINSFJORDEN
STEINSVOLLEN PÅ KROKSKOGEN
ULOVLIG SAUEBEITING
TRAGEDIEN PÅ STEINSVOLLEN

30 I SKOGEN
ULOVLIG TØMMERHOGST
GRENSETVIST
TØMMERKJØRING FRA SKAUEEN 231
KJØREHYTTE VED KLEIVA
SKOGEN I DAG

31 RUNESTEIN I KJELLERMUR
INNSKRIFT MED YNGRE RUNER
DEN BORTKOMNE RUNESTEINEN

32 KVERNER OG MØLLER I BEKKER OG FOSSER
KVERNFOSSER I ÅSA 1450
KVERNUS VED JOMFRULANDSBEKKEN

33 KALKOVN VED FJORDEN

34 GYGERPYTTEN - EN SUNNHETSBRØNN

35 HISTORISKE SPILL
KONGSGARDEN
HAUGFERD

36 LITTERATUR

37 EIERREGISTER

38 PERSONNAVNREGISTER

39 STEDSNAVNRREGISTER

40 KONGEREGISTER

41 BILDEREGISTER